

Adviesraad Sociaal Domein Westland
p/a Deemevents & Planning
Zwaluw 20
2678 XC De Lier

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Laan van de Glazen Stad 1
2672 TA Naaldwijk
T 14 0174
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

UW BRIEF
14-04-2025

UW KENMERK
-

ZAAK-/PROJECTNR.

DOCUMENTNR.
25-0073077

BIJLAGE(N)
1

CONTACTPERSOON
B. Sneevliet

CLUSTER
Beleid

TELEFOONNUMMER
(0174) 672 050

DATUM VERZONDEN

- 7 MEI 2025

ONDERWERP

Reactie op advies ASDW betreffende het
Strategisch Beleidskader Sociaal Domein

Geachte heer Van der Knaap en andere leden van de ASDW,

Hartelijk dank voor uw uitgebreide en waardevolle advies van 12 april jl. over het concept Strategisch Beleidskader Sociaal Domein.

We waarderen uw oog voor de zorgvuldigheid van het totstandkomingsproces en onderschrijven uw aandachtspunt dat de effecten van preventieve maatregelen aantoonbaar moeten zijn, voordat de financiering van geïndiceerde zorg kan worden verminderd.

Omwille van de leesbaarheid hebben wij onze puntsgewijze reactie op de door u gegeven aandachtspunten als apart, maar onlosmakelijk onderdeel van deze brief, opgenomen. Ook laten wij daar weten of en hoe wij uw opmerkingen en suggesties hebben verwerkt in de definitieve versie. Samengevat gaan wij in op de volgende onderwerpen:

- a. Verduidelijking kernbegrippen
- b. Geef budgettair inzicht
- c. Borg een brede inclusieve benadering
- d. Versterk preventie
- e. Stimuleer doorstroming en innovatieve woon-zorgoplossingen
- f. Maak sport, cultuur en erfgoed laagdrempelig en multifunctioneel inzetbaar
- g. Vergroot de regie en samenhang in (jeugd)zorgtrajecten
- h. Evalueer periodiek
- i. Er wordt veel gevraagd van vrijwilligers

Tot slot danken wij u hartelijk voor uw constructieve rol tijdens de totstandkoming van het SBSD. Uw suggesties en aanbevelingen hebben wij als waardevol ervaren en ze hebben bijgedragen aan de aanscherping van dit kader. Op deze manier dragen we met elkaar bij aan een effectief, toekomstbestendig en inclusief sociaal beleid in Westland.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Westland,
de secretaris, de burgemeester,

M.L.M. Weerts

B.R. Arends

Puntsgewijze reactie op advies ASDW betreffende het Strategisch Beleidskader Sociaal Domein van 12 april jl. als apart, maar onlosmakelijk onderdeel van de brief (25-0073077)

Aandachtspunt uit brief ASDW	Reactie gemeente	Hoe is dit verwerkt in SBSO
Visie en uitgangspunten (SBSO Hoofdstuk 2)		
Normalisatie en definities Het begrip 'normalisatie' duidt regelmatig op, maar een eenduidige definitie ontbreekt. Wij adviseren expliciet te omschrijven wat hiermee wordt bedoeld, om te voorkomen dat er binnen beleid en uitvoering verwarring ontstaat.	Wij kunnen ons vinden in uw opmerking en hebben de volgende definitie van normaliseren opgenomen in het SBSO: <i>Normaliseren is het tegenovergestelde van problematiseren en medicaliseren. Het benadrukt dat afwijken van de norm niet altijd een probleem heeft te zijn. Bij normaliseren kijk je vooral wat wel kan en welke passende oplossingen er zijn in het dagelijks leven, bijvoorbeeld informele steun die langere tijd ingezet kan worden. Normaliseren vermindert de afhankelijkheid van professionele hulp waar dat mogelijk is en dat maakt de inwoner minder kwetsbaar. Daarnaast zorgt het voor een veerkrachtigere samenleving.</i> https://www.movisie.nl/werkzaam-element-normaliseren#:~:text=Bij%20normaliseren%20gaat%20het%20erom,ondanks%20de%20hulpvraag%20of%20beperking.	De definitie is opgenomen in §2.2.
Kwaliteit van leven en brede welvaart Ook het begrip 'kwaliteit van leven' komt regelmatig terug in het document. Wij adviseren ook dit begrip beter te verankeren, bijvoorbeeld door het te koppelen aan het concept van 'brede welvaart' en te verwijzen naar regionale en nationale initiatieven en onderzoeken op dit gebied om duidelijkker te krijgen hoeveel hiervan beïnvloedbaar is door gemeentebeleid en hoe we effecten kunnen meten. Zo wordt duidelijk op welke manier gemeente, maatschappelijke partners en inwoners samen bijdragen aan een welvend, gezond en veerkrachtig Westland.	'Kwaliteit van leven' verwijst naar de algemene welzijn en tevredenheid van een persoon in verschillende aspecten van het leven. Dit kan fysieke gezondheid, mentale gezondheid, sociale relaties, economische status en persoonlijke vervulling omvatten. Het is een breed concept dat vaak wordt gebruikt in de gezondheidszorg, psychologie en sociologie om te beoordelen hoe goed mensen hun leven ervaren. Hoewel het concept 'brede welvaart' voor een groot deel overlapt met wat wij bedoelen met het begrip 'kwaliteit van leven', kiezen wij ervoor om geen nieuw concept op te nemen in het Strategisch Beleidskader Sociaal Domein, omdat het invoeren van een extra begripkader de beleidsvoering onnodig ingewikkeld en verwarrend zou kunnen maken.	-
Financiële kaders kunnen scherper Het beleidskader spreekt over een stijgende zorgvraag en beperkte middelen, maar er ontbreekt inzicht in de beschikbare budgetten en de mogelijkheden om bij te sturen. Wij adviseren u deze financiële onderbouwing scherper te formuleren en duidelijk te maken op welke budgetten de gemeente daadwerkelijk invloed heeft.	Wij zijn het met uw opmerking eens en hebben de financiële onderbouwing scherper geformuleerd en duidelijk gemaakt op welke budgetten de gemeente daadwerkelijk invloed heeft.	In §1.4 Financieel perspectief zijn deze veranderingen doorgevoerd.

• Onderbouwende analyses onderbreken De nota onderkent de (negatieve) ontwikkelingen in de samenleving zoals stijgende zorgvraag, afname van mantelzorgers en vrijwilligers, krapte op de arbeidsmarkt en tekort aan woningen. Ook financieel is ongewijzigd voortzetten van ondersteuning en zorg niet houdbaar. De problemen worden weliswaar benoemd maar in de nota zijn nauwelijks feiten genoemd die deze problemen onderbouwen met bijvoorbeeld statistieken, onderzoeksresultaten en prognoses.	Omwille van het verhogen van de leesbaarheid en beperking van het aantal pagina's hebben we gekozen om niet van alle ontwikkelingen in de samenleving een verwijzing naar cijfers op te nemen. Deze zijn natuurlijk wel gebruikt, zoals de website 'Buurtatlas'. Ter informatie sturen we u het Regiobeeld Westland Schiedland Delfland, waarin veel cijfers zijn opgenomen: • Op pagina 14 staat stuk over vergrijzing • Op pagina 27 staat stuk over prevalentie • Op pagina 46, 76, en 77 staat info over tekort zorgaanbod en personeelstekort • Op pagina 79 staat stuk over mantelzorg.	-
• Eerder beschouwend dan vernieuwend De koers is helder, maar echte vernieuwing zal vooral zichtbaar worden in de uitvoering — in h�e er wordt samengewerkt en gehandeld. Daarom adviseren wij om binnen deze koers ruimte te cre�eren voor innovatieve werkwijzen, experimenten en een gemeentelijke houding die actief uitnodigt tot innovatief denken. Niet vasthouden aan 'zo doen we dat hier', maar actief openstaan voor andere oplossingen en frisse perspectieven. Zo wordt de transformatie niet alleen een plan op papier, maar ook een daadwerkelijke stap richting duurzame verandering.	We zijn het met uw opmerking eens en hebben deze daarom opgenomen in het SBSB.	Zie §2.3
Bestaanszekerheid (SBSB Hoofdstuk 3)		
• Adequaat wonen als basisbehoefte Betaalbare en passende woonvormen zijn een cruciaal onderdeel van bestaanszekerheid. Verwijzingen naar de bestaande Woonvisie zijn helpend, maar wij missen een concrete uitwerking van hoe de gemeente invulling geeft aan de ambitie om voor jong en oud voldoende, maar ook toegankelijke woonruimte te cre�eren. Voor een deel ligt deze opgave op het fysieke domein, maar er zijn overduidelijk raakvlakken met het sociaal domein: "Wonen is het nieuwe zorgen" zei voormalig Rijksbouwmeester Floris Alkemade.	Wij onderkennen goed wonen als basisbehoefte. Dit is uitgewerkt in §4.6. De druk op de woningmarkt is erg groot. Bouwen van nieuwe woningen is niet (alleen) de oplossing. Wij zoeken met elkaar ook naar een alternatief om Westlanders, die door omstandigheden hun woonruimte zijn kwijtgeraakt, toch een woonplek te kunnen bieden. Inderdaad een cruciaal onderdeel van bestaanszekerheid. Als wij naar concrete projecten kijken moet gedacht worden aan: Flexwoningen en onder de pannen (=project waar mensen tijdelijk bij een ander kunnen inwonen). Komend jaar onderzoeken wij of dat te realiseren valt binnen de gemeente Westland.	§4.6 is iets uitgebreid. Het onderzoek naar de concrete projecten wordt opgenomen in het Uitvoeringsprogramma.
• Diversiteit aan woonvormen Vooral ouderen die willen doorstromen en jongeren die zelfstandig willen beginnen of mensen die groepsgewijs willen wonen, ervaren structurele woningtekorten. Denk hierbij aan (kleinschalige) woon-zorgconcepten voor mensen met een	Wij delen uw behoefte aan woonvormen die omzien naar elkaar en 'samenzorg' stimuleren. Om diversiteit in woonvormen te realiseren zijn al acties uitgezet die zijn samengevat in het Convenant Wonen en Zorg door de bijbehorende stuurgroep. Daarbij sturen corporaties, zorgpartijen en gemeente Westland samen op het cre�eren van woonvormen binnen de gemeente Westland.	-

lichamelijke en/of verstandelijke beperking, starterswoningen en appartementen voor senioren. Preventie zal een stijging van de zorgbehoefte die voortkomt door de vergrijzing niet kunnen voorkomen. Ook de decentralisatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang vraagt om passende woonvormen. Daarom is behoefte aan woonvormen die omzien naar elkaar en 'samenzorg' stimuleren, zoals collaboratieve en intergenerationale woonvormen.	In de prestatieafspraken met de corporaties is ook duidelijk aangegeven dat de gemeente hierop inzet. Niet alleen voor ouderen maar ook voor Beschermd Wonen.	
• Voorkomen van armoede en schulden Reeds bestaande regelingen zoals het kindpakket en de computerregeling zijn belangrijke instrumenten die de gemeente via de Westlandpas ter beschikking stelt, maar stimuleer uitbreiding van het aanbod voor kinderen én volwassenen en zorg voor regelmatige indexatie van vergoedingen, zodat tegemoetkomingen blijven aansluiten op de werkelijke kosten.	Wij kunnen ons vinden in uw adviezen ten aanzien van het voorkomen van armoede en schulden. Dit wordt ook opgenomen in het Uitvoeringsplan. De aansluiting van het aanbod van de Westlandpas op de doelgroep is cruciaal voor een goed werkende pas. Hier werken we hard aan samen met onze partner Groupcard. Dit geldt zowel voor kinderen als volwassenen. Het indexeren van de tegoeiden is daarnaast ook een herkenbaar signaal. We proberen dit te doen binnen de ruimte die we hebben zodat het aanbod betaalbaar blijft.	Toegevoegd aan §6.3.3
Sociale basis, gezondheid en laagdrempelige ondersteuning (SBSD Hoofdstuk 4)		
Sociale basis (§4.1) ▪ Versterken van de lokale netwerken Veel verenigingen, kerken en moskeeën hebben al een natuurlijke signaal- en ontmoetingsfunctie. Dit geldt ook voor bibliotheken, wijkcentra en andere welzijnsorganisaties. Maak hier actiever gebruik van en betrek deze organisaties nadrukkelijk in preventie, vroegsignalering en toegankelijkheid van ondersteuning.	Als gemeente Westland erkennen we de waarde van de bestaande lokale netwerken. Zo is het overleg van de geloofsgemeenschappen met de gemeente hervat en worden Bibliotheek Westland, sport- en cultuurverenigingen en Vitis Welzijn nadrukkelijk betrokken in preventie, vroegsignalering en toegankelijkheid van ondersteuning.	In §4.1 hebben we dit nog meer benadrukt.
▪ Praktische barrières wegnemen Wij pleiten voor een inclusieve benadering, zowel voor mensen met fysieke als mentale beperkingen. Laagdrempeligheid betekent ook aandacht voor toegankelijkheid (zoals rolstoelgebruik, digitale vaardigheden en angst voor stigmatisering en uitsluiting).	Wij onderschrijven uw aandachtspunt en willen dat iedereen dezelfde kansen krijgt op een gezond leven. De voorzieningen voor een gezond leven zijn inclusief en zo veel mogelijk voor iedereen toegankelijk. Dit is benoemd in de Lokale Inclusie Agenda. Als gelijke kansen vragen om ongelijke investeringen dan kiezen we waar nodig voor een doelgebied-/doelgroepgerichte aanpak. Dat betekent dat als er ongelijke kansen zijn bij doelgroepen met een fysieke en/of mentale beperking de gemeente extra investeert, zodat er gelijkere kansen ontstaan.	- Dit wordt opgenomen in het Uitvoeringsplan

Gezondheid (§4.2)		
▪ Focus op preventie Het inzetten op (geestelijke) gezondheidszorgpreventie, bijvoorbeeld via gespecialiseerde GGZ-partners, kan effectieve resultaten opleveren. Denk aan preventieve programma's die worden begeleid door psychologen of andere vakkrachten. Overweeg voor jeugd extra modules zoals KOPP/KOV-groepen (voor kinderen van ouders met psychische problemen).		-
• Bestaande programma's benutten Maak optimaal gebruik van al beschikbare gezondheidsprogramma's en voorkom onnodig 'het wiel opnieuw uitvinden'. Investeer in samenwerking met onderwijs, sportverenigingen, maatschappelijke organisaties en werk nauw samen met professionals die kennis en ervaring hebben.	Wij onderkennen het belang van preventie. Daarom zetten we in op preventieve groepstrainingen mentale gezondheid. Sinds 2025 biedt Mentaal Beter Jong een aanbod voor de Jeugd. Voorheen werd dit geboden door GGZ Delfland. De trainingen worden gegeven door psychologen. Om het aanbod te bepalen, stemmen we af op de behoefte. Aan de hand van de Gezondheidsmonitor van GGD Haaglanden en in afstemming met het Sociaal Kernteam en het onderwijs wordt een inventarisatie gedaan naar veel voorkomende problematiek onder de Jeugd. In samenwerking met Vitis Welzijn is er een Bikkellab voor jonge mantelzorgers met ouders met een psychiatrische ziekte. In samenwerking met Brijder en de GGZ is er een KOPP/KOV-groep voor de Jeugd. GGZ Delfland organiseert preventieve interventies mentale gezondheid voor volwassenen. Ze geven workshops voor mantelzorgers in samenwerking met Vitis Welzijn. In samenwerking met vluchtelingenwerk is er een preventief aanbod voor vluchtelingen. In samenwerking met Brijder is er een KOPP/KOV-groep voor jongvolwassenen.	-
Jeugd en Onderwijs (§4.3)		
• Systemische benadering Jeugdproblematiek speelt zich af in context van gezin, school en buurt. Zorg daarom voor collectieve hulp binnen scholen en neem daarbij het bredere netwerk rondom de jeugdigen mee. Denk aan laagdrempelige preventieprojecten en vroegsignalering in kinderopvang, het onderwijs en jongerenwerk.	Wij delen uw zienswijze, noemen dit kort in het Strategisch Beleidskader Sociaal Domein en werken het verder uit in de lokaal educatieve agenda. Daar zetten we in op een collectieve inzet binnen het onderwijs en de kinderopvang. Ook vanuit de jeugdhulp willen we inzetten op meer collectief hulpaanbod.	-
• Diversiteit in hulpaanbod Kinderen en jongeren verschillen sterk in behoeften. Breid het bestaande aanbod uit of maak het meer divers: daarmee	Wij onderschrijven deze punten. Ze staan opgenomen in de Regiovisie 2021-2026 en nemen wij mee in de inkoop van de jeugdhulp per 1 januari 2027. Wij kijken naar een passend zorglandschap voor de kinderen, jongeren en gezinnen die hulp nodig hebben.	In het SBSO wordt verwezen naar de Regiovisie 2021-2026.

sluit hulp beter aan bij wat werkelijk nodig is. Werk intensiever samen met (gespecialiseerde) jeugdzorgorganisaties en houd rekening met trauma's bij nieuwkomers.		
• Onderwijs als 'voelspriet' Leraren en begeleiders zien problemen vaak als eerste. Erken deze cruciale rol en faciliteer hen met voldoende tools en kennis om (beginnende) problemen te signaleren en door te verwijzen.	Wij zijn het met u eens. Vanuit de LEA starten daarom verschillende projecten, waarin we de krachten van onderwijs, samenwerkingsverband en het SKT bundelen. Leraren en begeleiders spelen inderdaad een belangrijke sleutelrol in het vroegtijdig signaleren van problemen bij leerlingen. Ze staan het dichtstbij de jongeren en merken vaak als eerste wanneer er iets verandert in gedrag, prestaties of welzijn. Het is daarom essentieel om hen niet alleen te erkennen in deze rol, maar hen ook actief te ondersteunen. Daarom investeren we in gerichte training, duidelijke richtlijnen voor signalering, en laagdrempelige toegang tot externe hulp- en verwijzingsmogelijkheden. Door hen te faciliteren met de juiste tools en kennis versterken we de preventieve kracht van het onderwijs en creëren we samen een vangnet waarin niemand tussen wal en schip valt.	
Sport en bewegen (§4.4)		
• Bereikbaarheid en betaalbaarheid Sport is een belangrijk middel om mensen in beweging te krijgen en sociale contacten te bevorderen, maar houdt het betaalbaar en toegankelijk (fysieke toegang, vervoersmogelijkheden). Denk aan gerichte regelingen voor mensen met een krap budget en ondersteuning van verenigingen die kampen met vrijwilligers- of kadertekort.	Op verschillende manier houden we sport en bewegen laagdrempelig. We ondersteunen verenigingen d.m.v. subsidies om ervoor te zorgen dat er voldoende en kwalitatief goede sportaccommodaties zijn bij iedereen in de buurt. Door de Westlandpas en het kindpakket kan iedereen meedoen. Vitis Welzijn is onze partner in het sportstimuleringsbeleid. Samen met Vitis Welzijn kijken we waar er sport- en beweegaanbod mist en stimuleren we nieuw sport- en beweegaanbod d.m.v. het sportakkoord. Door middel van clubondersteuning via Vitis Welzijn kunnen verenigingen rekenen op onze steun.	
• Breed en inclusief aanbod Aanbod van sportactiviteiten in vakanties en samenwerking tussen sportverenigingen en (jeugd)welzijnswerk is zeer waardevol. Zorg dat iedereen – van jong tot oud, met of zonder beperking – toegang heeft tot sport en activiteiten zoals scouting. Ontwerp en beheer openbare ruimten ook op zo'n manier dat het niet alleen sporten en bewegen faciliteert, maar ook ontmoeting, het liefst tussen verschillende groepen en generaties.	Wij onderschrijven het belang van een breed en inclusief sportaanbod. Daarom wordt een divers aanbod georganiseerd in vakantieweken, met name voor jeugd uit minimahuishoudens. Vitis Welzijn gaat over sport en welzijn en daarmee is de samenwerking goed geborgd in Westland. De sportadviseur Westland (Vitis Welzijn) en bewegecoach van Stichting VTV (voor mensen met een beperking) werken samen en zorgen er met heel veel andere stakeholders voor, dat iedereen kan meedoen. Met het Actieplan sport, spelen en bewegen is ontmoeting ook geborgd. Daarbij wordt ook ingezet op ontmoeting tussen verschillende doelgroepen.	
Cultuur, kunst en erfgoed (§4.5)		
• Multifunctioneel theater Het idee voor een nieuw theater wordt genoemd, maar de invulling is nu nog vrijblijvend. Geef concreet aan hoe	De samenwerking met het theater moet nog worden vormgegeven en de invulling volgt een apart besluitvormingsproces. Daarom kunnen wij hierover nog niets opnemen in het Strategisch Beleidskader Sociaal Domein.	

zo'n accommodatie, nog meer dan nu het geval is, meer-waarde kan bieden als sociaal-maatschappelijk ontmoetingspunt. Zo kan het dienen als plek voor (jeugd)theater, zang, dans, toneel en andere activiteiten, zoals stages, die verschillende generaties verbinden.		
• Jeugd actief betrekken Stimuleer laagdrempelige culturele initiatieven, bijvoorbeeld via bibliotheken en wijkcentra. Denk aan muziek- en dans-workshops of toneellessen. Biedt ruimte voor initiatieven in alle soorten en maten: grote gevestigde verenigingen, maar ook kleinere (particuliere) initiatieven en activiteiten buiten de reguliere verenigingen om, zodat ook jongeren die niet bij een vereniging zitten mee kunnen doen. Gebruik wijkcentra, buurtinformatiepunten, bibliotheken om bekendheid te geven aan deze activiteiten.	Wij onderschrijven het belang om de jeugd actief te betrekken. Enkele voorbeelden van huidige activiteiten zijn: Westland Cultuurweb heeft diverse projecten voor jongeren: - Future Creators, waarin jongeren met elkaar een eigen cultureel programma opzetten - PUUR! Cultuur, waarin jongeren met een beperking aan kunnen deelnemen - Onbelemmerd Expressief, deelnemers oa jongeren maken samen een unieke theatervoorstelling - Spotlights; talentenjacht voor middelbare scholieren (samen met onderwijs en theater De Naald) Vitis Welzijn is actief in om jongeren te betrekken via diverse projecten en jongerenwerkers. Ze bieden ondersteuning door op straat, op school en online bereikbaar te zijn. Enkele belangrijke initiatieven zijn: - Jong Bij Mekaar: Een buurtrestaurant in 's-Gravenzande waar jongeren samen kunnen komen en een maaltijd kunnen delen - Meidenwerk: Avonden voor meiden waarin onderwerpen als zelfbeeld en relaties centraal staan - FF DOEN met MDT: Een project voor jongeren die zich willen inzetten als vrijwilliger bij lokale organisaties - Jonge Mantelzorgers: Ondersteuning voor jongeren die zorgen voor een ziek familielid - Streektalk en themamaanden: Jongerenwerkers voeren gesprekken met jongeren op straat over actuele thema's en organiseren themamaanden om jongeren bewust te maken van belangrijke onderwerpen. Deze activiteiten dragen bij aan de sociale en persoonlijke ontwikkeling van jongeren in Westland.	-

Wonen en Zorg (§4.6)		
• Woonvormen voor ouderen en mensen met een zorgvraag De vraag naar passende woonvormen neemt de komende decennia fors toe. Preventie alleen lost de demografische druk niet op. Investeer in woonprojecten die zorg en wonen combineren, en maak ruimte voor particuliere initiatieven. Stimuleer doorstroming door senioren te helpen verhuizen naar een passend alternatief.	Wij zien dat de behoefte naar passende en innovatieve woonvormen voor ouderen en mensen met een zorgvraag toeneemt. Om die reden rollen we de aanpak voor innovatieve woonconcepten Westland-breed uit. Elk jaar schakelen wij Centrum Groepswonen in om woongroepen actief te ondersteunen bij het ontwikkelen van collectieve woonvormen voor ouderen. Ook maakten we met onze corporaties prestatieafspraken over het bevorderen van de doorstroming en het goed gebruiken van de bestaande woningvoorraad. Concreet spraken we af dat de corporaties bouwen naar behoefte en rekening houden met de behoefte van de senioren en bijdragen door het realiseren van geclusterde woonvormen. Ook spraken we af dat nieuwe en bestaande sociale nultreden woningen nabij voorzieningen worden gelabeld om senioren te laten doorstromen. Daarnaast spraken we af dat de corporaties 55+ wooncomplexen levensloopgeschikter en veiliger maken. We hebben ook afgesproken dat wanneer er woningen voor senioren worden gerealiseerd in woonzorgzones, naast de eisen van het Bouwbesluit, het WoonKeur als aanvullende maatstaf wordt gehanteerd. WoonKeur is een certificeringssysteem dat woningen toetst op toegankelijkheid, gebruiksgemak en levensloopbestendigheid, zodat ze geschikt zijn voor verschillende levensfasen en bewoners met diverse behoeften. Bij seniorenhuisvesting is WoonKeur belangrijk, omdat het zorgt voor veilige, drempelloze en goed toegankelijke woningen. Ouderen kunnen daarin langer zelfstandig en comfortabel blijven wonen. Ook zetten we in op het actiever informeren van senioren over de mogelijkheden en obstakels van doorstromen naar een passende woning. Dit doen we door advisering van de corporaties en de inzet van wooncoaches van Vitis. We herkennen en waarderen het creatieve ondernemerschap dat in het Westland aanwezig is. Juist in de combinatie van wonen en zorg liggen kansen om oplossingen te ontwikkelen die inspelen op de veranderende behoefte van onze inwoners. Wij staan open voor 'out-of-the-box' denken en ondersteunen lokale (bouw)initiatieven. Samen met onze samenwerkingspartners, zoals woningcorporaties, blijven we werken om het verschil te maken in de woonomgeving van onze inwoners.	Zie toevoeging 'particuliere initiatieven' aan §4.6.1
• Snelle en creatieve oplossingen Westland bruist van creatief ondernemerschap. Maak hier gebruik van en wees bereid tot 'out-of-the-box'-denken: ondersteun lokale (bouw)initiatieven, werk samen met het bedrijfsleven en voorkom dat procedures jarenlang vertraging oplopen. Faciliteer praktische oplossingen die aansluiten op de behoeften in de gemeente. Motiveer coöperaties om een		

project als "Kamer met aandacht" mogelijk ter maken zonder negatieve effecten op bv. huurtoeslag.	Het project 'Kamers met aandacht' is al actief binnen onze gemeente. Verder gaan wij ook inzetten op het project 'Onder de Pannen'. Hierbij stellen mensen met woonruimte tijdelijk een kamer beschikbaar aan iemand die dak- of thuisloos is geraakt. Dit om zo een tussenstap te bieden richting zelfstandige huisvesting. Het project wordt begeleid door een maatschappelijke organisatie die zorgt voor matching, begeleiding en ondersteuning van zowel huurder als verhuurder. De komende jaren blijven we zoeken naar creatieve oplossingen op de korte en lange termijn voor het huidige woonaanbod.	
Openbare orde en Veiligheid (§4.7)		
• Voelsprijten in de samenleving Terecht benadrukt het beleidskader het belang van voelsprijten diep in de Westlandse samenleving. Naast de genoemde partijen denken wij dat scholen, kerken en moskeeën kunnen bijdragen aan die contacten. Zij zien en horen veel.	Wij onderschrijven het belang van scholen, kerken en moskeeën in de samenleving en hebben deze toegevoegd.	Zie §4.7
Toegang met een brede blik (SBSD Hoofdstuk 5)		
Om een toegang met een brede blik te realiseren is het belang om te benadrukken dat er een gezamenlijke taak ligt. Dit vraagt om een hecht samenwerkingsnetwerk waarbij vrijwilligers; mantelzorgers; naasten en andere actieve burgers een essentieel onderdeel van dat netwerk zijn. Betrokken professionele partijen zoals Vits Welzijn, Patijnenburg en SKT moeten verder kijken én werken dan de eigen organisatiemuren. Dat vraagt om werken op basis van onderling vertrouwen en geen 'concurrentie' met het oog op financiële middelen.	Uw opvattingen sluiten aan op de onze. Overigens beschouwen wij dit als een breder vraagstuk, ook de gemeentelijke toegangsorganisaties horen deel te nemen aan de doorontwikkelde toegangsgedachte. De gezamenlijke werkwijze overstijgt de afzonderlijke organisatiebelangen. Dat is iets dat we continue moeten monitoren en waarover we met elkaar in gesprek moeten blijven.	-
Geïndiceerde en maatwerkvoorzieningen (SBSD Hoofdstuk 6)		
Specialistische jeugdhulp (§6.1)		
• 'Normaliseren' met zorgvuldigheid Het uitgangspunt dat niet alles meteen specialistische hulp vereist kan zinvol zijn, maar vraagt een heldere afbakening. Maak duidelijk hoe en wanneer gespecialiseerde hulp wél snel en adequaat wordt ingeschakeld. Medicaliseren is geen streven, maar de suggestie mag niet gewekt worden dat problemen afgeschoven worden. Zoek naar de balans.	Wij delen uw zienswijze dat het bij normaliseren gaat om balans. Ons sociaal kernteam bestaat uit zorgprofessionals die op basis van hun kennis en kunde een adequate inschatting kunnen maken of tweedelijns jeugdhulp het passende antwoord is voor de hulpvraag die speelt of dat een andere aanpak een beter effect heeft.	Verwerkt in §6.1

• Regie en samenwerking Een gezin met meerdere problemen moet niet telkens op-nieuw het verhaal doen. Werk aan eenduidige diagnostische en registratiesystemen, meer samenwerking (inclusief on-derwijs, het eigen netwerk en wijkagent) en een duidelijke regiefunctie, bijvoorbeeld bij het wijkteam.	Wij onderschrijven het belang van regie en samenwerking. Hierin zijn al flinke stappen gezet. Zo wordt bij het SKT altijd een brede uitdraag gedaan om het to-taalbeeld te hebben van een gezin. Met het voorstel voor de Wet aanpak meer-voudige problematiek sociaal domein (Wams) moeten knelpunten in relatie tot gegevensuitwisseling in het sociaal domein worden weggenomen. We houden re-kening met de uitvoering hiervan, zodra deze niet meer controversieel is, in het Uitvoeringsplan. We hebben het voornemen om in de toegang te werken met eenzelfde werkwijze voor alle in het Sociaal Domein actieve uitvoeringsorgani-saties. De bedoeling is inderdaad dat inwoners maar één keer hun verhaal hoe-ven te doen.	
De Wet maatschappelijke ondersteuning (§6.2)		
• In samenhang met andere domeinen WMO-voorzieningen staan niet op zichzelf. Er is een ver-band met wonen, mantelzorg, inkomensondersteuning en welzijn. Voorkom verkokering van beleid en zorg voor hel-dere toegang en voldoende onafhankelijke clientondersteu-ning.	De Wmo wordt uiteraard uitgevoerd in samenhang met andere (informele) vor-men van ondersteuning, wat regelmatig terugkomt in de verschillende hoofdstuk-ken. Toch hebben we ervoor gekozen om er een apart hoofdstuk aan te wijden, net zoals we dat hebben gedaan voor de overige onderdelen in het Sociaal Do-mein. Dit betekent echter niet dat we van plan zijn de Wmo op zichzelf staand uit te voeren. Integendeel.	
• Innovatieve arrangementen Ondersteun bewonersinitiatieven (denk aan ontmoetings-ruimtes in wooncomplexen), maar let ook op privacy en vol-doende mogelijkheden voor een vertrouwelijk gesprek.	Wij erkennen het belang van innovatieve arrangementen die bijdragen aan de leefbaarheid en sociale cohesie van Westland. Zo richten wij ons op het realiseren van passende woningen en het versterken van voorliggende voorzieningen, zoals ontmoetingsruimtes, wijkcentra en wel-zijnsactiviteiten. Hiermee ondersteunen wij senioren zodat zij langer zelfstandig kunnen wonen en een sterk sociaal netwerk behouden. Dat draagt bij aan hun welzijn en zelfredzaamheid. Een voorbeeld hiervan is het concept Gezond en Wel Thuis, dat wij aan de Van Bemmellaan in Monster en aan de M.A. de Ruyterstraat in De Lier uitvoeren. Het concept helpt senioren om zo lang mogelijk zelfstandig, gezond en veilig in hun eigen vertrouwde omgeving te blijven wonen, met de juiste zorg en ondersteu-ning. Gezien de grote woonzorgvraag onderzoeken wij op dit moment of dit op meer locaties kan worden ingezet. We zijn het met u eens dat het essentieel is om binnen collectieve voorzieningen oog te houden voor de waarborging van pri-vcy.	
Werk en inkomen (§6.3)		

• Erken dat niet iedereen (betaald) kan werken Zinnen als "Werk is de beste vorm van zorg" klinken pakkend, maar sluiten mensen met een (chronische) beperking of ernstige ziekte last buiten. Wees bewust van deze groep en zorg voor adequaat beleid dat niet uitsluitend gefocust is op bemiddeling naar betaald werk. Ook de term "inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt" kan stigmatiserend werken. Het legt de verantwoordelijkheid om tot werken te komen bij de persoon zelf, terwijl vaker de arbeidsmarkt onvoldoende is ingericht op mensen met allerhande beperkingen. Ook van werkgevers kan een bijdrage verwacht worden om die afstand te verkleinen.	Wij delen uw zienswijze dat niet iedereen (betaald) kan werken. Binnen ons beleid en onze uitvoering is hier aandacht voor. Met de Wet Participatiewet in Babelans is het expliciete opdracht aan gemeenten om oog te houden voor deze doelgroep. Met "werk is de beste vorm van zorg" bedoelen we niet dat we van mening zijn dat inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt niet kunnen deelnemen aan de maatschappij. (Vrijwilligers)werk is belangrijk, en iedereen kan een bijdrage leveren aan de maatschappij. De terminologie moet in die zin worden opgevat. Uiteraard hebben werkgevers ook een verantwoordelijkheid, wat expliciet is opgenomen in de Dienstverleningsovereenkomst met Patijnenburg. Ook in onze re-integratieverordening hebben wij voorzieningen opgenomen die niet uitsluitend gericht zijn op (betaald) werk, zoals sociale activering. We hebben uw opmerking toegevoegd over de verwachte bijdrage van werkgevers aan de inrichting van de arbeidsmarkt voor mensen met beperkingen.	Zie §6.3.2
• Mantelzorg en vrijwilligerswerk Geef ruimte aan mensen in de bijstand die mantelzorgen of vrijwilligerswerk doen. Dit bevordert participatie en maatschappelijke betrokkenheid, in plaats van dat ze klem komen te zitten in regels rondom sollicitatieplicht en onkostenvergoedingen.	Wij onderschrijven de meerwaarde van mantelzorgers en vrijwilligers. Zij vervullen een belangrijke aanvullende en vaak onmisbare functie binnen Westland. Daarom kennen wij verschillende regelingen voor mantelzorgers en vrijwilligers, zoals het mantelzorgcompliment. De relatie met de participatiewet herkennen wij. Binnen ons re-integratiebeleid houden wij – voor zover dat kan – rekening met mantelzorgers en vrijwilligers. Wij moedigen aan dat er wordt geparticipeerd in de samenleving.	-
• Inburgering en statushouders Houd rekening met trauma's en taalachterstanden. Organiseer begeleiding gericht op sociale integratie, samenwerking met vrijwilligers, én scholing voor ambtenaren en professionals om intercultureel te communiceren. De begeleiding naar werk en het taalonderwijs voor statushouders is in het Westland nog onvoldoende robuust georganiseerd. Dit zorgt voor wachtlijsten en te trage inburgering en draagt niet bij aan het lokale draagvlak voor nieuwe Westlanders.	Wij herkennen dat trauma's en taalachterstanden invloed hebben op de inburgering. Dit wordt ook landelijk herkend. Onze inburgeringsconsulenten en ketenpartners zijn hier goed van op de hoogte. Momenteel zoeken we naar mogelijkheden om een gerichte aanpak te ontwikkelen voor traumaverwerking. Het taalonderwijs is een belangrijk en verplicht onderdeel van de inburgering. De taaltrajecten worden ingekocht bij een externe leverancier. De afgelopen jaren zagen we dat het personeelstekort druk legde op het taalonderwijs. Door intensiever samen te werken met de taal aanbieder proberen we hier beter mee om te gaan. Daarnaast zijn we momenteel bezig met een nieuwe aanbesteding voor taalonderwijs voor de Z-route en de B-1 route. Dit zal naar verwachting ook leiden tot een betere aansluiting van het aanbod op de doelgroepen. Ook hebben wij participatiecoaches die zich bezig gaan houden met participatie van inburgeraars. Dit draagt bij aan een betere en snellere integratie in Westland.	-

• Werkgevers stimuleren Moedig werkgevers aan om werkplekken toegankelijk te maken voor mensen met een beperking of chronische aandoening. Dat vereist vaak aanpassingen, maar verbreedt het arbeidsaanbod en vergroot kansen op duurzaam werk. Patiëntenburg kan hierbij ook een rol vervullen door kansen op werk met maatschappelijke meerwaarde te creëren. Er zijn ook Westlanders met een beperking en een gemiddeld of hoog denkniveau. Zij verdienen ook de mogelijkheid om deel te nemen aan het arbeidsproces. Spoor werkgevers aan om deze mensen te verwelkomen.	Het college deelt uw kijk op het stimuleren van werkgevers. Met onze nieuwe re-integratieverordening hebben we stappen gezet om ook werkgevers te stimuleren open te staan voor deze doelgroepen, denk hierbij aan de werkgeverscheque, inzet van loonkostensubsidie, de jobcoach, werkbegeleider en verscheidene werkplekaanpassingen waar vergoedingen voor aangevraagd kunnen worden. We proberen hiermee de drempel voor werkgevers te verlagen.
Monitoring en sturing (SBSD Hoofdstuk 7) • Maak doelen en resultaten meetbaar Het is onduidelijk hoe effect en impact van het beleid worden vastgesteld. Formuleer heldere, meetbare doelstellingen, zowel kwantitatief als kwalitatief, en evalueer die structureel. Bijvoorbeeld door aansluiting te zoeken bij de eerdere genoemde systemen rond het meten van 'Brede Welvaart'.	Wij delen uw zienswijze op het belang van het meetbaar maken van doelen en resultaten. Deze worden opgenomen in het Uitvoeringsplan. Toch blijft het meetbaar maken van doelen en resultaten moeilijk in het sociaal domein. Dit omdat er meestal geen causaal verband is te leggen tussen de interventie en het effect voor de inwoner. Naast de interventie gaat het namelijk onder andere ook om de relatie tussen cliënt en hulpverlener, de context en de grote maatschappelijke ontwikkelingen.
• Regelmatige evaluatie en bijsturing Bedenk hoe u verantwoording aflegt: zowel gemeentelijke afdelingen als maatschappelijke partners moeten tussentijds evalueren of beoogde resultaten worden bereikt. Stel indien nodig bij en leer van andere gemeenten en best practices.	Toch zijn we er wel mee aan de slag. Binnen het sociaal domein worden er dashboards met stuurinformatie ontwikkeld in PowerBI. Dit is zowel proces- als managementinformatie. Voor Jeugdhulp, Wmo en Inkomen zijn de dashboards reeds gepubliceerd. Deze dashboards laten de voortgang zien van beleidsuitvoering en werkprocessen. Ze stellen ons in staat om beleid te monitoren en prognoses te maken voor de toekomst. Ook is een voorstel gedaan voor een rapportagecyclus sociaal domein en de daarbij behorende verantwoordelijkheden. Dit moet nog geformaliseerd worden. De doelstellingen volgen uit beleid en worden gemonitord in de periodieke rapportages. Aan de hand daarvan kan worden besloten tot bijsturing. Ook van gemeentelijke uitvoeringsteams en maatschappelijke partners die wij financieren wordt periodieke verantwoording verwacht met betrekking tot gestelde KPI's en financiële voortgang. Deze zijn opgenomen in de dienstverleningsovereenkomsten danwel de subsidiebeschikkingen.

• Niet alleen plannen, maar doen De ASDW begrijpt dat het Strategisch Beleidskader nog geen uitvoeringsplan is. Maar dat uitvoeringsplan moet er wel komen. Zorg voor een concreet plan van aanpak met heldere rollen, deadlines en middelen zodat er geen vertraging ontstaat tussen beleid en uitvoering.	Wij zijn reeds begonnen met het opstellen van het Uitvoeringsplan. Wij verwachten dit het vierde kwartaal gereed te hebben.	
---	--	--